

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

An boni vel mali creati sint, & an aliqua mora fuerit inter creationem &
lapsum. D. E. F. G. H

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

etiam minus perspicaces conditi sunt, minora gratie dona habuerunt, inferioresque constituti sunt, sapientia Dei equo moderamine cuncta ordinantis. In ipsa facultate arbitrii differentia animaduertenda est secundum differentem naturam virtutem & differentem cognitionis & intelligentiam vim. Et sicut differens vigor & subtilitas nature infirmitatem non adducit, minorum cognitio sapientie ignorantiam non ingerit: sic libertas inferior nullam arbitrio necessitatis voluntatem imponit.

Sap. II. 6

Que communia & equalia habuerunt angeli. C

Et sicut in predictis angeli differabant: ita & quaedam communia & equalia habebant, quod spiritus erant, quod indissolubiles, & immortales erant, commune omnibus & equaliter erat. In subtilitate vero essentie, & intelligentia sapientie, & libertate voluntatis differentes erant. Has distinctiones intelligibiles inuisibilium naturarum ille solus comprehendere potuit & ponderare, qui cuncta fecit in pondere, numero, & mensura.

An boni vel mali, iusti vel iniusti, creati sint angeli, & an aliqua mora fuerit inter creationem & lapsum. D

Illud quoque inuestigatione dignum videtur, quod etiam a pluribus queri solet, utrum boni vel mali iusti vel iniusti creati sint angeli: & in aliqua mora fuerit inter creationem & lapsum: vel sine mora in ipso creationis exordio ceciderunt.

Opinio quorundam dicentium angelos in malitia creatos, & sine omni mora ruisse. E

Putauerunt enim quidam angelos, qui ceciderunt, creatos esse malos, & non libero arbitrio in malitiam declinasse: sed etiam in malitia a Deo factos esse, nec aliquam fuisse moram inter creationem & lapsum, sed ab initio apostatasse: alios vero creatos fuisse plene beatos. Qui opinionem suam mutant auctoritate Aug. super Genes. ita dicentis.

Lib. II. c. 103
ad princip.

Nos

Ioan. 8. f

Lib. eod. in
fine 19. ca.
& initio
20. cōtinuo.

Iob. 40.

Nō frustra putari potest, ab initio tēporis diabō-
lū cecidisse, nec cum sanctis angelis p̄catū aliquā
do vixisse & beatū: sed mox apostatasse: vnde Do-
min⁹ ait, Ille homicida erat ab initio, & in veritā-
te nō stetit: vt intelligam⁹, q̄a in veritate nō ste-
tit: ex quo creatus est, qui staret si stare voluisset. I-
dē in eod. Nō frustra, inquit, putādū est ab ipso i-
nitio tēporis vel cōditionis suæ diabōlū cecidisse,
& nunquā in veritate stetit. Vnde quidā in hanc
malitiā libero arbitrio non esse flexum, sed in hac
quāuis à Deo putant esse creatū: secundum illud
beati Iob. Hoc est, inquit, initium figmenti Dei q̄
fecit Deus, vt illudatur ē: ab angelis eius. Et Pro-
pheta ait: Draco iste quē formasti ad illudēdum
ei. Tanquā primō factus sit mal⁹, inuid⁹ & diabo-
l⁹, nec voluntate deprauatus. His aliisq; testimoniis
vruntur q̄ dicunt angelosq; ceciderunt, creatos fu-
isse malos, & sine morā corruisse: eos verō qui p̄-
sisterunt, perfectos & beatos fuisse creatos astruūt
authoritate Aug. qui super Genes. dicit per cælum
significari creaturam spiritualement, quæ ab exor-
ditio quo facta est & perfecta & beata est semper.

*Alorum sententia probabilis qui dicunt omnes ange-
los creatos esse bonos: & aliquam morulam
fuisse inter creationem &
lapsum.*

ALIIS autē videtur omnes angelos creatos esse
bonos: & in ipso creationis initio bonos extitisse,
id est, sine vitio, iustosq; fuisse, i. innocentes, sed
nō iustos, i. virtutum exercitium habētes. Nondū
enim præditi erant virtutibus, quæ stantibus ap-
positæ fuerunt in cōfirmatione per gratiam: aliis
verō per liberum arbitrium superbiētib; & i-
deo cadētib;. Aliquā etiam fuisse morulā aiunt
inter creationem & lapsum vel cōfirmationē, &
in illa breuitate temporis omnes boni erant:
non

nō quidem per vsum liberi arbitrii, sed per creationis beneficium: & tales erāt qui stare poterāt, id est, nō cadere per bona creationis, & cadere per liberum arbitrium. Poterāt enim peccare & non peccare: sed nō poterant proficere ad meritū vitę, nisi gratia superadderetur, quę addita est quibusdam in confirmatione. Et ad hoc confirmandum vtuntur testimonio Aug. qui super Gen. dicit, angelicam naturā primo informiter creatam & celum dictam: postea formatam, & lucē appellatam, quando ad creatorē est cōuersa perfecta dilectione ei inhērēs: vnde pri^o dictū est: In principio creauit De⁹ celū & terrā: & postea subditum, Dixit De⁹ Fiat lux: & facta est lux: q̄a in primo agitur de creatione spiritalis naturę informis: postea de formatione eiusdē. Ratio quoq̄ obuiat illis, qui dicūt angelos creatos fuisse malos. Nō. n. potuit creator optim⁹ author mali esse: & ideo totū bonū erat, q̄ ex ipso illis erat: & totū bonum erat quoniā ex ipso totū erat. Hoc modo probatur q̄ boni erant omnes angeli quādo primo facti sunt: sed ea bonitate, quā natura incipiēs acceperat.

Aug. cap 3.
l. 1. ad prin.

Probationem Augustini contra illos inducit, qui dicunt factos angelos malos: verba etiam Iob determinat, quę illi pro se inducebant.

G

Ideoque Aug. exterminans opinionem eorum qui angelos creatos fuisse malos putāt, auctoritate & ratione probat bonos fuisse creatos: & verba pręmissa beati Iob, quę illi pro se inducebāt, quomodo sint intelligenda aperit dicens super Gen. Omnia, inquit, fecit Deus valde bona: Naturam ergo angelorum bonam fecit. Et quia iniustum est vt nullo merito hoc in aliquo quod creauit De⁹ dānet, nō naturā sed voluntatē malam puniendā esse credendū est, nec eius naturā significatā esse cū dicitur, hoc est initiū figmētī Dei, &c. Sed corpus aereū q̄ talī voluntati aptauit De⁹: vel ipsam

Lib. de Genesi ad litteram.

Lib. 11. ca.

22. in princ.

Ibidem ca.

22. in princ.

continuo.

V

ordi-

ordinationem Dei, in qua eum inuitum etiam fecit utilem bonis: & ipsius angeli, facturam: quae etsi praesciret Deus voluntate malum futurum, fecit tamen eum prouidens quanta de illo sua bonitate esset factururus. Fignētum ergo Dei dicitur quia cum sciret eum Deus voluntate malum futurum ut honis noceret, creauit tamen illum, ut de illo bonis prodesset: hoc autem fecit ut illudatur ei: illudatur enim ei, cum sanctis proficit tentatio eius. Sicut & mali homines quos Deus malos futuros prouidens creauit, tamen ad sanctorum utilitatem, illuduntur cum praestatur sanctis eorum tentatione profectus. Sed ipse est initium, quia praecipit antiquitate & principatu malitiae. Hæc autem illusio fit angelis malis, & hominibus malis, per angelos sanctos: quia subdit eis angelos malos & homines malos, ut non quātū nituntur, sed quātū finūtur possint nocere. Ecce aperte ostēdit qualiter prædicta uerba loquēda intelligēda sint, & angelicam naturam bonam creatam esse asseruit:

Quomodo intelligenda sint uerba præmissa domini, disserit, et idem tradens angelos esse creatos bonos: & post creationem cecidisse.

*Aug. lib. ix.
ca. 23. in
principio.*

Deinde qualiter uerba domini quæ supra posuit accipiēda sint Aug. aperit: ubi etiam sua quæ prædixit uerba determinat, euidenter dicens angelos bonos fuisse creatos, & post creationem interposita aliqua morula cecidisse, ita inquit. Quod putatur diabolus nunquam in ueritate fuisse, nūquā beatā uitam duxisse, sed ab initio cecidisse: nō sic accipiēdū est, ut malus à bono Deo creat⁹ esse putetur, quasi ab initio non cecidisse diceretur. Nō. n. cecidit, si talis, scil. mal⁹. fact⁹ est: à quo. n. caderet? Factus ergo prius statim à ueritate se auertit propria potestate delectatus, beatæq; uitæ dulcedinē nō gustauit: quā acceptā nō fastidiuit, sed nolēdo accipere amisit. Sui ergo cas⁹ præsci⁹ esse nō potuit:

potuit: quia sapientia fructus est pietatis. Continuo autem ut factus est, credidit: non ab eo quod accepit sed ab eo quod acciperet si Deo subdi voluisset. Ecce hic aperte declarat angelos bonos creatos fuisse, & post creationem cecidisse: & fuit ibi aliqua morula licet breuissima. Quod Orig^{en} confirmat super Ezech. dicens. Serpens hostis contra-
 rius veritati non tamen à principio, nec statim supra pectus & ventrem suum ambulauit: sicut Adam & Eua non statim peccauerunt: ita & serpens aliquando fuit non serpens, cum in paradyso deliciarum moraretur: Deus enim malitiam non fecit. Ecce aperte dicit post creationem interposita morula cecidisse. Ideoque illa verba sic accipienda videntur. Homicida erat ab initio vel mendax, id est, statim post initium quando sibi æqualitatem Deo promisit, & seipsum occidit: qui homo dicitur in Euangelio. Nec in veritate stetit: quia in ea non fuit, sed ab initio temporis, id est, statim post initium temporis apostatauit. potest etiam & sic accipi illud. Ab initio homicida fuit vel mendax, id est, ex quo homo fuit conditus, quem per inuidiam in mortem præcipitauit & fallaciter seduxit. Ex prædictis ergo liquet angelos bonos omnes esse creatos, & post creationem quosdam cecidisse à bono, quod habuissent si perstitissent.

Quod triplex fuit sapientia in angelis ante casum vel confirmationem.

I Hic inquiri solet, quam sapientiam habuerint ante casum vel confirmationem? Erat in eis triplex naturalis cognitio, qua sciebant quod facti erant: & à quo facti erant, & cum quo facti erant: & habebant aliquam boni & mali notitiam, intelligentes quid appetendum vel respuendum illis foret.

An aliquam Dei habuerint dilectionem vel sui inuicem.

K Solet etiam quæri, virum aliquem Dei vel sui dilectionem inuicem habuerint. Ad quod dici potest,

Gen. 3. c. 02

rigenes 10.

2. homil. 1.

ante me-

dium.

Ibidem patet

lo inferius

Ioan. 2.